

1. PODATKI O ŠTUDIJSKEM PROGRAMU

1.1 Naslov študijskega programa

Prvostopenjski univerzitetni dvodisciplinarni študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija*

1.2 Trajanje študijskega programa

Študijski program traja 3 leta.

1.3 Število ECTS

Študijski program, ki je dvodisciplinaren, je ovrednoten z 90 ECTS, skupaj z drugo študijsko smerjo 180 ECTS.

1.4 Navedba smeri

Gre za dvodisciplinarni nepedagoški študijski program.

1.5 Strokovni naslov diplomanta

diplomirani literarni komparativist (UN) in diplomirani [naziv druge smeri] (UN),
okrajšano: dipl. lit. komp. (UN) in dipl. [naziv druge smeri] (UN) oz.
diplomirana literarna komparativistka (UN) in diplomirana [naziv druge smeri] (UN),
okrajšano: dipl. lit. komp. (UN) in dipl. [naziv druge smeri] (UN).

2. TEMELJNI CILJI PROGRAMA TER SPLOŠNE IN PREDMETNOSPECIFIČNE KOMPETENCE, KI SE PRIDOBIMO S PROGRAMOM

Prvostopenjski dvodisciplinarni študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija* posreduje študentom/študentkam znanja z najširšega področja literarne vede ter jih vpeljuje v osnove komparativistike, literarne zgodovine in literarne teorije. Posebno pozornost namenja razmerju literature skupaj z drugimi umetnostmi, pa tudi problematiki slovenske literature na ozadju evropske oziroma svetovne literature. Eno izmed osrednjih težišč študija je prav preučevanje slovenske literature v mednarodnem kontekstu.

S programom študentke in študenti pridobijo predmetnospecifične kompetence za delo z literarnimi besedili, za katero sta potrebni literarna razgledanost in široko kulturno obzorje. Konkretno jih na osnovni ravni usposablja za literarno ali kulturno novinarstvo, uredniško delo (založbe, časopisi, radio, televizija), dramaturško delo (gledališče, radio), literarno kritiko in publicistiko. V širšem smislu pa jih usposablja tudi za delo, ki ni v neposredni zvezi z literarnim besedilom, kot je organiziranje domačih in mednarodnih kulturnih dogodkov, predstavlanje različnih ustanov v javnosti (PR) ali pisanje reklamnih sporočil.

Diplomante odlikujejo te splošne kompetence:

- razmišljajo logično, abstraktno, analitično in sintetično,
- so usposobljeni za sodelovanje pri reševanju strokovnih vprašanj,
- seznanjeni so s temeljnimi raziskovalnimi metodami, ki jih tvorno prenašajo z enega področja na drugega,
- pridobljena znanja in usposobljenosti povezujejo med obema strokama in z različnimi drugimi področji,

- svoja znanja prenašajo na druga problemska področja (sposobnost transferja) ter jih rešujejo intradisciplinarno,
- zaradi poznavanja dveh strokovnih področij so bolj fleksibilni pri opredeljevanju in reševanju konkretnih vprašanj,
- bolj celovito pristopajo k evidentiranju problemov in njihovem reševanju,
- usposobljeni so uporabljati dva različna strokovna diskurza, ki jim omogočata jasnejšo argumentacijo,
- imajo večjo sposobnost komuniciranja, ki izhaja iz razumevanje dveh pogledov in omogoča uspešno vključevanje v timsko delo,
- informacije dvojno kontekstualizirajo,
- lažje in bolj kompetentno se odzivajo na nove izzive in se jim prilagajajo in/ali jih modificirajo,
- zavezani so profesionalni etiki ter so sposobni razvijati refleksijo o njej tudi v širšem družbenem kontekstu,
- zbirajo bibliografske in druge podatke iz baz in drugih virov,
- uporabljajo IKT pri iskanju, izbiranju, obdelavi in predstavitvi informacij,
- sodelujejo pri ocenjevanju in zagotavljanju kakovosti lastnega dela,
- oblikujejo in sooblikujejo učinkovite medčloveške odnose,
- imajo zavest o potrebi stalnega izpopolnjevanja že pridobljenega znanja in pripravljenost za tako nadgradnjo.

Odlikuje jih tudi:

- poznavanje informacijske tehnologije,
- zbiranje in raba virov in informacij,
- povezovanje starega védenja z novim,
- koherentno posredovanje pridobljenega védenja v ustni ali pisni obliki,
- pisanje v slovenščini za strokovno in laiško javnost,
- poznavanje osnov historičnega in teoretičnega mišljenja,
- postavitev predmeta obravnave v primerjalno razmerje z nečim drugim kot zasnutek interdisciplinarne obravnave,
- opažanje problema, postavitev in argumentiranje teze v zvezi s problemom,
- dialoško pojasnjevanje predlagane rešitve problema,
- raba znanstvenega aparata.

3. POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA

V prvostopenjski univerzitetni študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija* se lahko vpiše:

- a) kdor je opravil maturo,
- b) kdor je pred 1. 6. 1995 končal kateri koli štiriletni srednješolski program.

Vsi kandidati morajo pri prijavi na dvopredmetni univerzitetni študijski program prve stopnje *Primerjalna književnost in literarna teorija* izkazati znanje slovenskega jezika na ravni B2 glede na skupni evropski referenčni okvir za jezike (CEFR) z ustreznim potrdilom.

Ustrezna dokazila o izpolnjevanju tega vpisnega pogoja so:

- potrdilo o opravljenem izpitu iz slovenskega jezika na ravni B2 ali enakovredno potrdilo,
- spričevalo o zaključeni osnovni šoli v RS ali zaključeni tuji osnovni šoli s slovenskim učnim jezikom,

- maturitetno spričevalo ali spričevalo zadnjega letnika izobraževalnega programa srednjega strokovnega izobraževanja s katerega je razviden opravljen predmet Slovenski jezik,
- spričevalo o zaključenem dvojezičnem (v slovenskem in tujem jeziku) srednješolskem izobraževanju ali o zaključenem tujem srednješolskem izobraževanju s slovenskim učnim jezikom,
- diploma o pridobljeni izobrazbi na visokošolskem zavodu RS v študijskem programu, in potrdilo (izjava), da je kandidat opravil program v slovenskem jeziku.

Oddelek razpiše 50 vpisnih mest za redne študente in 5 za izredne.

Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati iz točke a) izbrani glede na:

- splošni uspeh pri splošni maturi (60 % točk)
- splošni uspeh v 3. in 4. letniku (20 % točk)
- uspeh iz slovenskega jezika pri splošni maturi (20 % točk).

Kandidati iz točke b) bodo izbrani glede na:

- splošni uspeh pri zaključnem izpitu (40 % točk)
- splošni uspeh v 3. in 4. letniku (30 % točk)
- uspeh iz slovenskega jezika pri zaključnem izpitu (30 % točk).

4. MERILA ZA PRIZNAVANJE ZNANJ IN SPRETNOSTI, PRIDOBLENIH PRED VPISOM V PROGRAM

Pri univerzitetnih dvodisciplinarnih študijskih programih prve stopnje se lahko kandidatom in kandidatkam priznavajo tudi znanja, usposobljenosti in zmožnosti, ki jih je kandidat/ka pridobil/a pred vpisom v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja in ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim z dvodisciplinarnim študijskim programom .

Postopek priznavanja neformalno pridobljenega znanja in spretnosti je v celoti usklajen s Pravilnikom o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, sprejetem 29. maja 2007 na Senatu Univerze v Ljubljani.

Študentje oz. študentke znanja, pridobljena v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja ter izkustvenega učenja (portfolijo, projekti, objave avtorskih del ipd.), izkažejo s spričevali in drugimi listinami, iz katerih je razvidna vsebina in obseg vloženega dela študenta.

Vloga za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti mora vsebovati:

- spričevala,
- druge listine (različni dokumenti, ki jih izda delodajalec in dokazujejo izkušnje, potrdila o udeležbi na seminarjih in usposabljanjih ipd.),
- portfolio, v katerem kandidat pripravi svojo biografijo s podatki o izobrazbi, o zaposlitvah ter drugih izkušnjah in znanjih, ki jih je pridobil v preteklosti,

- druga dokazila (izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela kandidatov; projekti, izumi, patenti ipd).

Priznana znanja, usposobljenosti oz. zmožnosti se lahko upoštevajo kot opravljene študijske obveznosti znotraj vseh delov študijskega programa. Iz njih pa morata biti jasno razvidna tako vsebina kot obseg vloženega dela študenta, da se lahko znanja ovrednotijo s kreditnimi točkami. Na podlagi individualnih dokumentiranih vlog študentov oz. študentk odloča o priznavanju in vrednotenju tako pridobljenih znanj, usposobljenosti in zmožnosti Filozofska fakulteta na predlog posameznega oddelka. Ob tem upošteva Pravilnik o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, sprejet 29. maja 2007 na Senatu Univerze v Ljubljani, druge določbe statuta Univerze v Ljubljani ter Pravila Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

5. POGOJI ZA NAPREDOVANJE PO PROGRAMU

5.1 Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Za napredovanje **iz prvega v drugi letnik** dvodisciplinarnega univerzitetnega študijskega programa prve stopnje **Primerjalna književnost in literarna teorija** mora študent oz. študentka opraviti študijske obveznosti za 1. letnik v tolikšnem obsegu, da doseže 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti za prvi letnik, v obsegu 54 od 60 KT.

Za napredovanje **iz drugega v tretji letnik** dvodisciplinarnega univerzitetnega študijskega programa prve stopnje **Primerjalna književnost in literarna teorija** mora študent oz. študentka opraviti študijske obveznosti za 2. letnik v tolikšnem obsegu, da doseže 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti za drugi letnik, v obsegu 54 od 60 KT, kar skupaj s celotnimi obveznostmi 1. letnika (60 KT) pomeni zbranih 114 KT.

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL, 153. člen) pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje.

Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

5.2 Pogoji za ponavljanje letnika

Pogoj za ponavljanje letnika v okviru predlaganega študijskega programa so opravljene študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 KT (25 % skupnega števila KT za posamezni letnik).

5.3 Podaljševanje statusa študenta

V skladu z 238. členom Statuta Univerze v Ljubljani se lahko status študenta izjemoma podaljša študentom, ki imajo status študenta-športnika, status študenta-priznanega umetnika in status študenta s posebnimi potrebami, oziroma študentom, ki zaradi svojega izvenštudijskega delovanja, bolezni ali okvare ne morejo v roku opravljati študijskih obveznosti.

Postopek za priznanje podaljšanja statusa študenta je opredeljen v Merilih za reševanje študentskih prošenj FF, ki so dostopna na spletni strani Filozofske fakultete: <http://www.ff.uni-lj.si/>.

5.4 Svetovanje in usmerjanje med študijem

Svetovanje in usmerjanje študentov med študijem opredeljujeta 234. in 235. člen Statuta Univerze v Ljubljani. V skladu s statutarnima členoma je svetovanje in usmerjanje študentov glede vseh vprašanj študija omogočeno na ravni fakultete (referat za študentske zadeve), na ravni oddelka (tajništvo oddelka, predstojnik oddelka) ter na govorilnih urah učiteljev. Podatki o kontaktnih osebah, njihovih e-naslovih in tel. številkah so objavljeni na oglasnih deskah in spletnih straneh fakultete <http://www.ff.uni-lj.si/>.

Urniki govorilnih ur posameznih učiteljev so javno objavljeni na oglasni deski oddelka ter na spletni strani <http://www.ff.uni-lj.si/primknjz/>.

6. POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA

Za dokončanje dvodisciplinarnega študija mora študent oz. študentka opraviti vse obveznosti, ki jih določajo študijski program in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 90 KT. Celotni študij pa se zaključi šele potem, ko je študent na obeh izbranih disciplinah opravil vse obveznosti, kot jih določata študijska programa in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 180 KT.

7. PREHODI MED ŠTUDIJSKIMI PROGRAMI

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 1. stopnje.

Prehodi so mogoči tudi iz nebolonjskih univerzitetnih študijskih programov v študijske programe 1. stopnje.

Prehodi so možni med študijskimi programi:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc,
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Glede na obseg priznanih obveznosti iz prvega študijskega programa se lahko študent/-tka vpiše v isti ali višji letnik v drugem študijskem programu. V vsakem primeru mora kandidat/-ka izpolnjevati pogoje za vpis v začetni letnik študijskega programa, v katerega prehaja.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik novega študijskega programa, čeprav se študentu/-ki priznajo posamezne obveznosti, ki jih je opravil/-a v prvem študijskem programu. V tem primeru mora kandidat/-ka izpolnjevati pogoje za vpis v začetni letnik v skladu z zakonom in študijskim programom.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu,
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/-tka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu/ji je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

O vlogah študentov za prehod med študijskimi programi odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

8. NAČINI OCENJEVANJA

Ocenjujejo se ustni in pisni izpiti ter testi, kolokviji, seminarske naloge, sodelovanje na seminarjih in diplomsko delo z zagovorom in drugo.

Ocenjevalna lestvica je od 6-10 (pozitivno) oz. 1-5 (negativno), in sicer:

10	-	(odlično: izjemni rezultati z zanemarljivimi napakami),
9	-	(prav dobro: nadpovprečno znanje, vendar z nekaj napakami),
8	-	(prav dobro: solidni rezultati),
7	-	(dobro: dobro znanje, vendar z večjimi napakami),
6	-	(zadostno: znanje ustreza minimalnim kriterijem);
5 - 1	-	(nezadostno: znanje ne ustreza minimalnim kriterijem).

9. PREDMETNIK ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Predmeti v študijskem programu so razdeljeni glede na stebre, in sicer:

Obvezni predmeti (O): temeljni predmeti, ki tvorijo temelj študijskega programa;*

Izbirni – stroka (I): izbirni predmeti znotraj stroke;

Izbirni – širše (IŠ): zunanji izbirni predmeti fakultet UL (ne glede na oddelek, fakulteto, univerzo).

*Steber O sestavljajo obvezni predmeti, ki pomenijo temelj študijskega programa. Poleg *Uvoda v primerjalno književnost* in *Uvoda v literarno teorijo* so to še predmeti, razvrščeni v okviru predmetnih sklopov *Primerjalna književnost 1*, *Primerjalna književnost 2*, *Zgodovina svetovne književnosti 1*, *Zgodovina svetovne književnosti 2* in *Literarna teorija 1*.

Preglednica št. 1: Predmetnik študijskega programa

(P – predavanja, S – seminarji, V – vaje in lektorske vaje, KU – kontaktne ure, KT – kreditne točke)

Učne enote	KU			skupaj	ECTS
	P	S	V		
1. semester	155	35	40	230	15
Uvod v primerjalno književnost***	20	20	40	80	5
Primerjalna književnost 1	60	-	-	60	4
Uvod v literarno teorijo***	15	15	-	30	2
Literarna teorija 1	60	-	-	60	4
2. semester	145	55	20	220	15

Uvod v primerjalno književnost***	10	10	20	40	2
Zgodovina svetovne književnosti 1****	60	-	-	60	4
Uvod v literarno teorijo***	15	15	-	30	2
Zunanji izbirni predmet*	60	-	-	60	4
Zunanji izbirni predmet*	-	30	-	30	3
3. semester	60	60	80	200	15
Primerjalna književnost 2**	60	-	80	140	10
Izbirni seminar***	-	30	-	30	2
Zunanji izbirni predmet*	-	30	-	60	3
4. semester	150	30		180	15
Primerjalna književnost 2**	60	-	-	60	6
Zgodovina svetovne književnosti 1****	60	-	-	60	4
Izbirni seminar***	-	30	-	30	2
Zunanji izbirni predmet*	30	-	-	30	3
5. semester	120	30	80	230	15
Primerjalna književnost 2**	60	-	80	140	10
Zgodovina svetovne književnosti 2	60	-	-	60	3
Izbirni seminar***	-	30	-	30	2
6. semester	60	60	-	120	15
Primerjalna književnost 2**	60	-	-	60	6
Izbirni seminar***	-	30	-	30	2
Zunanji izbirni predmet*	-	30	-	30	3
Diplomsko delo	-	-	-	0	4
SKUPAJ	690	270	220	1180	90

*Predmetnik predvideva 5 zunanjih izbirnih predmetov, ki jih študent izbira po lastni presoji. Ker je število KU za te predmete nepredvidljivo, je predmetnik narejen ob predpostavki, da ima 1 izbirni predmet 60 ur predavanj, en 30 ur, trije pa po 30 ur seminarja.

** Iz predmetnega sklopa *Primerjalna književnost 2* študentje v 2. in 3. letniku izberejo po dva predmeta iz nabora predmetov, ki se izvajajo v tekočem študijskem letu.

*** Predmeti, označeni s tremi zvezdicami, se izvajajo v dveh semestrih, vendar imajo študentje ob koncu vsakega semestra določeno obveznost iz predmeta (razen pri Izbirnem seminarju, kjer so obveznosti razporejene skozi vse leto). Učni načrti za te predmete so narejeni enotno in upoštevajo število KU in ECTS v skupnem znesku.

**** Iz predmetnega sklopa *Zgodovina svetovne književnosti 1* študentje v 1. in 2. letniku izberejo po en predmet iz nabora predmetov, ki se izvajajo v tekočem študijskem letu.

10. PODATKI O MOŽNOSTIH IZBIRNIH PREDMETOV IN MOBILNOSTI

Učne enote	Steber	KT	KU
1. letnik		30	450
Uvod v primerjalno književnost	O	7	120
Primerjalna književnost 1	O	4	60
Zgodovina svetovne književnosti 1	O	4	60
Uvod v literarno teorijo	O	4	60

Literarna teorija 1	O	4	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	4	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	3	30
2. letnik		30	380
Primerjalna književnost 2	O	16	200
Zgodovina svetovne književnosti 1	O	4	60
Izbirni seminar	I	4	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	3	30
Zunanji izbirni predmet	IŠ	3	30
3. letnik		30	350
Primerjalna književnost 2	O	16	200
Zgodovina svetovne književnosti 2	O	3	60
Izbirni seminar	I	4	60
Zunanji izbirni predmet	IŠ	3	30
Diplomsko delo		4	
SKUPAJ		90	1180

Steber O: 62 KT, 68,8 %
Steber I: 8 KT, 8,9 %
Steber IŠ: 16 KT, 17,8 %
Diplomsko delo: 4 KT, 4,5 %
Skupni delež izbirnih KT: 26,7%

Mobilnost študentov je omogočena na ravni fakultete, univerze in na meduniverzitetnem nivoju, saj fakulteta v okviru svoje raziskovalne in pedagoške dejavnosti sodeluje z velikim številom tujih univerz in je aktivno vključena v programe Socrates-Erasmus, CEEPUS in Leonardo da Vinci.

11. KRATKE PREDSTAVITVE POSAMEZNIH PREDMETOV

1. letnik

Uvod v primerjalno književnost (7 ECTS)

Predmet obravnava pojem in raziskovalno področje primerjalne književnosti, njene posamezne discipline in izrazje oz. pojmovni aparat. Razgrne tipologijo primerjav, historiat literarnega zgodovinopisja s posebnim ozirom na porajanje primerjalne književnosti ter njeno razširjenost po svetu (različni programi oz. šole) in doma. Poleg tega predstavi teorije vodilnih tujih in slovenskih komparativistov (Van Tieghem, Wellek, Chevrel, Remak, Ocvirk, Kos) ter na kratko seznanj z novjšimi premiki na področju komparativistike (imagologija, primerjalna poetika, prevajalske študije, primerjalne kulturne študije, postkolonialne študije).

Primerjalna književnost 1: Ep in tragedija (4 ECTS)

Predmet obsega pregled najstarejše epske ustvarjalnosti od *Epa o Gilgamešu* (stari orientalski ep) prek Homerja (grški ep) do Vergilija (rimski ep). Sledi srednjeveškemu ter potem renesančnim, klasicističnim in razsvetljskim epom, nazadnje pa predstavi tudi romantično epsko pesnitev. Predmet po drugi strani obravnava pojem in zgodovinski razvoj tragedije, posebno njeno rojstvo in smrt. Pojem tragičnega predstavi z gledišča filozofske antropologije in prikaže problem predtragičnih elementov v tragediji. Razgrne njeno motivno in tematsko različnost ter se nazadnje dotakne problema tragedije pri Slovencih.

Primerjalna književnost 1: Tragedija in tragično (4 ECTS)

Predavanja obsegajo pregled antiške tragedije, njenih začetkov, vrha in konca ali »smrti« tragedije. Posebno pozornost namenjajo predtragiškemu elementu in analizirajo ritualno tragedijo, pri tem pa izhajajo iz Aristotelove opredelitve »lepe tragedije«, ki ima v nasprotju z ritualno lahko le peripetijo, tj. obrat iz sreče v nesrečo. S tem povežejo vzpostavitev estetskega doživljanja. Poleg tega razčlenijo temeljne grške pojme, ki pridejo v poštev pri razumevanju tragedije, od *mimesis*, *kátharsis*, *anagnórisis* in *peripéteia* do samega pojma *mýthos*. Pojem tragičnega predstavijo z gledišča filozofske antropologije in razgrnejo ločitev tragedije in tragičnega. Obravnavajo problem tragedije v novoveški Evropi in se nazadnje dotaknejo tudi problema tragedije pri Slovencih.

Primerjalna književnost 1: Imagologija (4 ECTS)

Predmet obravnava predhodnike (Taine, Hazard) in glavne predstavnike (Carré, Pageaux) komparativistične imagologije. Pogloblja se v imagološko terminologijo (zavedanje/nezavedanje Drugega, opazujoča/opazovana dežela, stereotipi in avtostereotipi v literaturi) ter preučuje razmerja med Jazom in Drugim v zgodovini literature (manija, fobija, filija). Predstavi imagološke raziskave oz. analizo Drugega v izbranem literarnem korpusu (npr. podobo Nemca kot glasbenika v francoski književnosti, filohelenizem, antisemitizem v književnosti). Posebna pozornost je namenjena podobi tujih krajev (Benetke, Pariz) in podobi tujega (Židje, Hrvati) v slovenski književnosti ter podobi Slovencev v tuji književnosti (Šenoa, Roth, Bachmannova, Coelho, Nodier).

Primerjalna književnost 1: Zgodovina avantgard (6 ECTS)

Predmet obsega pregled avantgardistične ustvarjalnosti od italijanskega futurizma prek DADE, nemškega ekspresionizma, ruske avantgarde (futurizem, produktivizem, konstruktivizem, proletkult), do zenitizma in nadrealizma in njihove vplive na slovensko avantgardo, kjer bo posebej izpostavljen Kosovelov konstruktivizem.

Predmet po drugi strani obravnava pojem in zgodovinski razvoj posameznih avantgardnih žanrov, posebej njihovo dehierarhizacijo. Razgrne njihovo motivno in tematsko različnost ter predstavi probleme tudi pri Slovencih. Posebej izpostavi intermedialni značaj zgodovinske avantgarde in naveža na postavantgardo po 2. vojni.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Pregled svetovne književnosti (4 ECTS)

Predavanja podajajo sintetičen pregled starih orientalskih književnosti (sumerske, egipčanske, babilonsko-asirske, hebrejske, arabske, perzijske, indijske, kitajske in japonske književnosti v starem oziroma srednjem veku), antične književnosti (grške in rimske), evropske srednjeveške ter potem renesančne, baročno-klasicistične, razsvetljenske, predromantične in romantične književnosti, pa književnosti realizma, naturalizma, nove romantike, dekadence, simbolizma, modernih smeri 20. stoletja, ekspresionizma, eksistencializma, modernizma, postmodernizma in post-postmodernističnih usmeritev. Ta pregled dopolnjujejo s pregledom sodobnih zunajevropskih književnosti (latinskoameriških, afriških, azijskih, karibskih) s poudarkom na specifični tako imenovane postkolonialne literature.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina kratke proze (4 ECTS)

Predmet podaja pregled razvoja kratke pripovedi od začetkov v egiptovski književnosti (*Sinuhejeva zgodba*) prek antične (*Miletske zgodbe*) in srednjeveške (laji, fabliauji, nabožne zgodbe, kazusi, eksempli, facetije itn.) do renesančne. Prikaže vzroke za izoblikovanje umetniško dognane novele v renesansi pri Boccacciu in nekaterih drugih avtorjih (Bandello, Margareta Navarska, Cervantes), obravnava vnovični vzpon novele v romantiki (Goethe, Kleist, Hoffmann

itn.) in nastanek *short story* po njej (Poe) ter sledi razvoju obeh zvrsti v realizmu in naturalizmu (Flaubert, Gogolj, Keller, Maupassant itn.). Posebno podrobno predstavi nastanek moderne kratke zgodbe pri Čehovu in Joyceu, ki se opirata na strukturo črtice, in poda panoramski pregled problematike kratke pripovedi v 20. stoletju od nove romantike do postmodernizma.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina romana (4 ECTS)

Predavanja podajajo pregled razvoja romana od njegovih začetkov v antiki. Obravnavajo osrednje antične (*Dafnis in Hloa*, *Etiopske zgodbe*, *Hajrej in Kalirhoa*, *Satirikon*, *Zlati osel*), srednjeveške (romani Chretien de Troyes, *Roman o Aleksandru*, *Roman o Tristanu in Izoldi*), renesančne (*Gargantua in Pantagruel*, *Lazarček iz Tormesa*, *Don Kihot*), baročne in klasicistične (*Kneginja Klevska*, *Simplicius Simplicissimus*), razsvetljenske (*Robinson Crusoe*, *Kandid*), predromantične (*Emile*, *Trpljenje mladega Wertherja*), romantične (*Waverley*, *Življenjski nazori Mačka Murra*), realistične in naturalistične (*Rdeče in črno*, *Madame Bovary*, *Zločin in kazen*, *Vojna in mir*), modernistične (*Ulikses*, *V iskanju izgubljenega časa*, *Grad*, *Valovi*) in eksistencialistične romane (*Kuga*, *Gnus*), *nouveau roman* (*Triptih*, *Voyeur*), magičnorealistične (*Sto let samote*, *Ristanc*), postmodernistične (*Ime rože*, *Ženska francoskega poročnika*) in postkolonialne romane (*Mravljišča v savani*, *Tolmači*).

Zgodovina svetovne književnosti 1: Razvoj moderne proze (4 ECTS)

S kombinacijo duhovnozgodovinske in literarnozgodovinske metode je najprej ob konkretnih primerih (Homer, Petronij, Dante, Boccaccio, Rabelais, Cervantes, La Fayette, Voltaire, Defoe, Sterne, Goethe, Hoffmann, Stendhal, Kafka) predstavljen razvoj proze do postmodernizma, potem pa celovito prikazana problematika postmodernizma. Predstavljeni so postmoderna doba s kulturnozgodovinskega, duhovnozgodovinskega, sociološkega in filozofskega gledišča, vodilne svetovne in slovenske teorije postmodernizma, problematika postmodernizma v evroameriški prozi, postmodernizem v osrednjih tokovih (magični realizem, novi roman, ameriška metafikcija, roman paranoje) in slovenski postmodernizem. Posebna pozornost je namenjena metafikciji in medbesedilnosti kot temeljnima postmodernističnima postopkoma ter postmoderni problematizaciji ustaljenih (tudi literarnovednih) vrednot, prepričanj in pojmov.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina evropske drame (4 ECTS)

Nastanek evropske dramatike v antiki. Antična tragedija in komedija.

Srednjeveško gledališče.

Elizabetinsko gledališče in španski zlati vek.

Konec tragedije in prehod k meščanski drami.

Začetki moderne drame pri nemških romantikih (Büchner, Lenz, Kleist).

Fin de siècle, realistično-naturalistična dramaturgija (Zola, Ibsen, Strindberg) in antirealistična dramatika (Strindberg, Maeterlinck, Jarry).

Drama absurda (Beckett, Ionesco).

Dramski postmodernizem.

Drama »u fris«.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Novoveška poezija (4 ECTS)

Predavanja so namenjena razvoju glavnih novoveških pesniških zvrsti. Obravnavajo epsko poezijo od renesančnih in baročnih epov (Boiardo, Ariosto, Tasso, Milton) prek romantične pesnitve (Byron, Prešeren) in romana v verzih (Puškin) do narativne poezije 20. stoletja, lirsko poezijo pa od Petrarce, francoske (Ronsard, Du Bellay, Louise Labé) in angleške renesanse (Shakespeare) prek baročnih manieristov (Gongora) do velikih romantičnih pesnikov (Hölderlin, Novalis, Lamartine, Musset, Coleridge, Wordsworth, Puškin, Mickiewicz, Macha, Prešeren) in moderne lirike (Baudelaire, Mallarmé, Verlaine, Rimbaud, Valéry, Whitman, Emily Dickinson,

Rilke, Blok, T. S. Eliot, Kavafis itn.).

Zgodovina svetovne književnosti 1: Uvod v antično in srednjeveško književnost (4 ECTS)

Pregleden prikaz osrednjih del grške in rimske antike (grška epika: Homer, Heziod; grška proza: Herodotove *Zgodbe*, Platonovi dialogi, grški roman; grška lirika: Pindar, Sapfo, Anakreont; grška dramatika: Ajshil, Sofokles, Evripid; rimska epika: Vergilij; rimska lirika: Ovidij, Tibul, Propertij, Horacij; rimska dramatika: Plavt, Terencij; rimska proza: Petronij, Apulej) ter srednjeveške književnosti (*Edda*, *Beowulf*, *Pesem o Nibelungih*, *Božanska komedija*, *Roman o Gralu*, *Roman o vrtnici*).

Predavanja so zasnovana predstavitveno, zarisujejo literarno- in kulturnozgodovinski pomen obravnavanih del in podajajo tudi njihov širši duhovnozgodovinski kontekst.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovine in literatura (4 ECTS)

Predavanja obravnavajo različne načine, kako literatura (s poudarkom na romanu) oblikuje preteklost in prikazuje zgodovino. Seznanjajo z razliko med cikličnim in linearnim časom v zgodovinskem razvoju literature. Obsegajo ep in dramo z navezavo na mit (*Iliada*, *Peržanke*, *Eneida* itn.), renesančno historično igro (Shakespeare), »rojstvo« zgodovinskega romana in drame v romantiki (*Ivanhoe*, *Waverley*, *Maria Stuart*), realistično in naturalistično povezavo zgodovine z družbenimi spremembami (družbeni in družbenokritični roman; *Rdeče in črno*, *Človeška komedija*, *Vojna in mir*, *Germinal* itn.), novosti, ki jih razvije modernistična literatura v oblikovanju časa in zgodovine (Proust, V. Woolf, Joyce, Eliot, Thomas Mann, Broch, Yourcenar, Wilder; drama v ideološkem angažmaju: Piscator, Brecht, Shaw itn.), postmodernistična literatura s »konstrukti« zgodovine (Eco itn.) ter sodobna literatura, ki v medbesedilnem razmerju z novimi oblikami zgodovinopisja (»mikrozgodovina«, pričevanje itn.) prenavlja avtobiografske zvrsti, biografijo in zgodovinski roman ter izumlja nove zvrsti (heterobiografija (Malouf), dokumentarni roman (Capote), pričevanjska literatura (Drndić)). Ob tem predavanja izpostavijo predstavljanja zgodovine v postkolonialni literaturi (Djebar, Singh, Rushdie itn.).

Uvod v literarno teorijo (4 ECTS)

Predmet obsega naslednje tematske sklope: pojem, obseg in zgodovinski razvoj literarne teorije, tradicionalne in sodobne razdelitve literarne teorije glede na njene discipline, temeljne pojme in vprašanja poetike, stila ali literarne stilistike, teorije verza ali verzologije, ontologije, fenomenologije in morfologije literarnega dela, teorije literarnih zvrsti in teorije literarnega vrednotenja ali literarne aksiologije. Obravnava razliko med sodobno in tradicionalno, »substancialistično« literarno teorijo.

Literarna teorija 1: Primerjalna verzologija (4 ECTS)

Predavanja seznanjajo s temeljnimi principi verzifikacije (kvantitativno, silabično, akcentuacijsko in silabotonično verzifikacijo), z osnovnimi pesniškimi postopki in pojmi (ritem, metrum, rima, asonanca, aliteracija itd.) ter z verznimi, kitičnimi in pesemskimi oblikami v različnih jezikih in nacionalnih književnostih od antike do postmodernizma. Med verznimi ritmi so posebej izpostavljeni antični daktilski heksameter, francoski aleksandrinec, italijanski jambski enajsterec ter trohejski in jambski osmerec, med kitičnimi oblikami dantejevska tercina, med pesemskimi oblikami pa trubadurska sekstina, srednjeveška krožna oblika in sonet kot krona evropske lirike. Predavanja se ne omejujejo le na evropsko tradicijo, temveč ponujajo tudi vpogled v pesniške oblike iz zakladnic neevropskih civilizacij in kultur. Podrobno obravnavajo japonske pesniške oblike, med katerimi je najbolj znan haiku, indonezijsko-malajski pantum, arabske gazele itd. Poleg raznovrstnih pesniških oblik v vezani besedi sta pozornosti deležna tudi prosti verz in pesem v prozi.

Literarna teorija 1: Naratologija (4 ECTS)

Začetki naratologije oziroma teorije pripovedovanja v antični in srednjeveški retoriki; razvoj naratologije v 20. stoletju skupaj z vzponom literarne teorije.

Osrednje naratološke teorije (Stanzel, ruski formalisti, Booth, Genette, Todorov, van Dyjk, Greimas, Bal, Chatman, Culler idr.) in njihovi pojmi (tipi pripovedovalca, gledišče, žarišče, pripovedna perspektiva, pripovedna raven, zgodba-obdelava, aktantski oziroma delovalniški modeli itn.).

Teorija pripovedništva kot interdisciplinarni diskurz (povezave s teorijo filma, analizo mitov itn.).

Literarna teorija 1: Teorija drame (4 ECTS)

- določitev bistva dramatike glede na drugi dve literarni vrsti (komunikacijska shema v dramatiki, uprizoritev kot nujna dopolnitev teksta)
- spoznavanje osnovnih pojmov iz teorije drame (dramsko dejanje, prostor, osebe, tipi)
- razvoj dejanja v tradicionalni drami (Freytagova piramida)
- razlike med tradicionalno in sodobno dramo
- odprta in zaprta forma v drami
- načini transformacije teksta v uprizoritev
- analiza dramskih tekstov (aktantski modeli)

dramski žanri 20. stoletja; predstavitev in določitev poetične drame, eksistencialistične drame in drame absurda

Literarna teorija 1: Izbrana poglavja iz literarne teorije (4 ECTS)

Problemsko osredotočanje na aktualne teme s področja literarne teorije, npr. na vprašanje ontološkega statusa in bistva ter s tem povezano vprašanje avtonomnosti literarnega dela.

Predstavljanje primerov iz literarne zgodovine, ko literarna dela niso bila razumljena kot fikcija (sodni procesi proti avtorjem teh del; neprimerni odzivi bralstva, na primer množični samomori pod vplivom *Trpljenja mladega Wertherja* itn.); refleksija tega dogajanja z literarnoteoretskega gledišča.

Razjasnjevanje ontološkega statusa literarnega dela z gledišča literarne teorije, prava, filozofije, psihologije in logike.

Literarna teorija 1: Literarna retorika (4 ECTS)

Kratek pregled zgodovine retorike v Grčiji (sofisti, Gorgias, Aristotel), Rimu (Cicero) in poznejših obdobjih.

Obravnava retoričnih figur s pomočjo Kvintilijanove sistematizacije.

Pregled figur zamenjave (metafora, alegorija, perifraza, antonomazija, sinekdoha, metonimija), figur dodajanja (anafora, epifora, anadiploza, paronomazija), figur odvzemanja (elipsa, zevgma) in figur premeščanja (hiperbaton, hipalaga).

Obravnava miselnih figur.

Pregled drugih sistemov in specifičnih metaforoloških vprašanj. Analiza funkcije retoričnih figur v besedilu.

2. letnik**Primerjalna književnost 2: Estetika od antike do romantike (8 ECTS)**

Predavanja zarišejo pot misli o lepem in vzvišenem ter o umetnosti in pesništvu do nastanka estetike kot posebne filozofske discipline, filozofije umetnosti, v času romantike. Območje estetskega opredelijo kot območje posredovanja nadčutnega s čutnim in začnejo pri grški, zlasti platonistični misli o lepem in umetnosti oziroma pesništvu, ki jo kontrastirajo z judovskim

bibličnim razumevanjem lepega, ter prvine obojega odkrijejo v poznoantični krščanski sintezi (Dionizij Areopagit). Nadrobno sledijo nastanku druge pomembne estetske kategorije, kategorije vzvišenega, v antiki (Psevdo-Longin) in njeni uveljavitvi v 18. st. (Burke, Kant) ter, navsezadnje, povzdignjenju umetnosti oziroma pesništva v privilegirani prostor razodevanja lepega oz. absolutnega v času romantike (*Najstarejši program sistema nemškega idealizma*, F. Schlegel).

Primerjalna književnost 2: Romantična estetika (8 ECTS)

Predavanje zajema tri sklope. Najprej obravnava romantično teorijo literature, kot jo je razvil zlasti F. Schlegel (fragment, roman kot univerzalna poezija, simbol in alegorija, romantična ironija). Potem predstavi velike romantične estetike oziroma filozofske sisteme umetnosti (Schelling, Hegel) s posebnim ozirom na sistematični in hkrati historični delitvi posameznih umetnosti, pa tudi na delitvi literarnih vrst oz. nadzvrsti, tj. lirike, epike in dramatike, znotraj literature. Nazadnje se dotakne še poetik 19. stoletja, ki izhajajo iz tradicije renesančnih normativnih poetik, vendar so vase bolj ali manj sprejele tudi spekulativno podlago filozofskih estetik (Vischerjeve, Gottschallove itn.).

Primerjalna književnost 2: Moderna estetika (8 ECTS)

Moderna estetika ima svoje izhodišče v romantični estetiki (Schelling, Hegel), v drugi polovici 19. stoletja (Baudelaire, Nietzsche) in predvsem v 20. stoletju (Lukacs, Ingarden, Heidegger, Benjamin, Gadamer, Adorno, Mukarovsky, Bense, Sartre, Lyotard itn.) pa doživi korenite spremembe. Predavanja podajo kratek pregled vodilnih estetskih teorij v tem obdobju in se posebej osredinijo na paradigmatične spremembe. Podrobneje obravnavajo novejšje estetske teorije po drugi svetovni vojni, ki prinašajo nove problemske vidike, npr. matematično estetiko, kibernetično estetiko, estetiko grdega, estetiko virtualnega, postmoderno estetiko itn.

Primerjalna književnost 2: Antični mit in evropska literatura (8 ECTS)

Predavanja *Antični mit in evropska literatura* obravnavajo antične mite v evropski literaturi kot »velike zgodbe« evropske kulture. Začenjajo se z opredelitvijo pojmov »antični mit« in »evropska literatura«, ki ji sledi obravnava geneze mita, pri kateri je poudarek na razločitvi ustnega mita od zapisanega (literarnega). Osrednji del predavanj je namenjen upodobitvam poglavitnih mitov (mita o Odiseju, Prometeju, Sizifu, Ojdipu, Antigoni, Medeji, Orfeju, Narcisu itn.) v antični (grški ep, tragedija, grška in rimska lirika) ter srednjeveški in novoveški evropski literaturi (od srednjeveškega epa in moralke do modernega romana, eksistencialne drame, moderne lirike in eseja). Ob izbranih mitskih likih so podani tudi številni zgledi iz slovenske literature in drugih umetnosti (slikarstva, kiparstva, glasbe).

Primerjalna književnost 2: Zgodovina literarne vede (8 ECTS)

Predavanja obravnavajo izvire evropske literarne vede v antiki (Platon, Aristotel, Horacij, antična retorika itn.). Sledijo antični tradiciji, ki se bolj ali manj nadaljuje tudi v srednjem veku in renesansi (Dante, Cinthio, Castelvetro itn.) ter se v dobi klasicizma utrdi v podobi normativnih poetik. Prikažejo nastanek moderne literarne vede v romantiki (brata Schlegel) in njen poromantični razvoj z naraščajočo težnjo po znanstvenosti, predvsem v 20. stoletju. Reflektirajo tudi razmerje med splošno, primerjalno in nacionalno literarno vedo ter predstavijo razvoj slovenske literarne vede.

Primerjalna književnost 2: Pesniški modernizem in postmodernizem (8 ECTS)

Predavanja podaja teoretičen uvod v razumevanje tradicionalne in moderne poezije, obenem pojasnjujejo vsebino in historiat pojmov, kot so moderna, modernizem, postmoderna, postmodernizem, tradicionalno, sodobno. Zgodovinski del sledi začetkom moderne poezije na

Slovenskem (Murn, Kosovel, Podbevšek), razvoju modernizma v obdobju med obema svetovnjima vojnama in nato posebnostim in radikalizaciji modernizma ter prehodu iz modernizma v postmodernizem v drugi polovici 20. stoletja. Slovenski avtorji so obravnavani v kontekstu literarnozgodovinskih prelomov in poetoloških metamorfoz znotraj evropskega oz. svetovnega pesništva. Predavanja se sklenejo z vpogledom v aktualno pesniško produkcijo in s kritično-analitično obravnavo različnih interpretativnih modelov in teoretsko-filozofskih razlag modernističnega in postmoderničnega pesništva.

Primerjalna književnost 2: Slovenski roman v kontekstu (8 ECTS)

Predavanja uvodoma pregledujejo različne teorije romana, jih sistematizirajo, kritično-analitično predstavljajo in s tem pripravljajo teoretsko podlago za razumevanje romana kot posebne literarne zvrsti. Obravnavajo historiat in vsebino pojma »roman«, nato pa se posvečajo specifični slovenskega romana, njegovih začetkov, »blokiranosti« in razvojnih metamorfoz skozi 20. stoletje vse do modernizma, postmodernizma in romaneskne proze po postmodernizmu. Predavanja se ustavljajo zlasti ob najizrazitejših in literarno-estetsko najprodnostnejših tekstih slovenskih romanopiscev, njihove tematske, poetološke, idejne, kulturnozgodovinske in filozofske aspekte aktualizirajo in interpretirajo, obenem pa slovensko romaneskno produkcijo postavljajo v primerjalni kontekst evropskega oz. svetovnega romana.

Primerjalna književnost 2: Literarna in filmska zgodba (8 ECTS)

Predmet podaja kratek teoretični uvod v problematiko razmerja med literaturo in filmom ter predstavi najbolj znane in značilne filmske upodobitve kanoničnih, tako starejših kot novejših literarnih besedil (*Don Kihot, Robinson Crusoe, Tom Jones, Prevzetnost in pristranost, Vojna in mir, Ana Karenina, Madame Bovary, Zapiski iz podzemlja, Lolita, Srce teme, Zadnje leto v Mareinbadu, Ženska francoskega poročnika, Ime rože* itn.). Prikaže in analizira literarno besedilo in njegovo filmsko upodobitev ter ju primerja. Ugotavlja in kritično ovrednoti spremembe, ki jih doživi fabula pri prehodu iz enega medija v drugega.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Pregled svetovne književnosti (4 ECTS)

Predavanja podajajo sintetičen pregled starih orientalskih književnosti (sumerske, egipčanske, babilonsko-asirske, hebrejske, arabske, perzijske, indijske, kitajske in japonske književnosti v starem oziroma srednjem veku), antične književnosti (grške in rimske), evropske srednjeveške ter potem renesančne, baročno-klasicistične, razsvetljenske, predromantične in romantične književnosti, pa književnosti realizma, naturalizma, nove romantike, dekadence, simbolizma, modernih smeri 20. stoletja, ekspresionizma, eksistencializma, modernizma, postmodernizma in post-postmodernističnih usmeritev. Ta pregled dopolnjujejo s pregledom sodobnih zunajevropskih književnosti (latinskoameriških, afriških, azijskih, karibskih) s poudarkom na specifični tako imenovane postkolonialne literature.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina kratke proze (4 ECTS)

Predmet podaja pregled razvoja kratke pripovedi od začetkov v egiptovski književnosti (*Sinuhejeva zgodba*) prek antične (*Miletske zgodbe*) in srednjeveške (lajji, fabliauji, nabožne zgodbe, kazusi, eksempli, facetije itn.) do renesančne. Prikaže vzroke za izoblikovanje umetniško dognane novele v renesansi pri Boccacciu in nekaterih drugih avtorjih (Bandello, Margareta Navarska, Cervantes), obravnava vnovični vzpon novele v romantiki (Goethe, Kleist, Hoffmann itn.) in nastanek *short story* po njej (Poe) ter sledi razvoju obeh zvrsti v realizmu in naturalizmu (Flaubert, Gogolj, Keller, Maupassant itn.). Posebno podrobno predstavi nastanek moderne kratke zgodbe pri Čehovu in Joyceu, ki se opirata na strukturo črtice, in poda panoramski pregled problematike kratke pripovedi v 20. stoletju od nove romantike do postmodernizma.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina romana (4 ECTS)

Predavanja podajajo pregled razvoja romana od njegovih začetkov v antiki. Obravnavajo osrednje antične (*Dafnis in Hloa*, *Etiopske zgodbe*, *Hajrej in Kalirhoa*, *Satirikon*, *Zlati osel*), srednjeveške (romani Chretien de Troyes, *Roman o Aleksandru*, *Roman o Tristanu in Izoldi*), renesančne (*Gargantua in Pantagruel*, *Lazarček iz Tormesa*, *Don Kihot*), baročne in klasicistične (*Kneginja Klevska*, *Simplicius Simplicissimus*), razsvetljenske (*Robinson Crusoe*, *Kandid*), predromantične (*Emile*, *Trpljenje mladega Wertherja*), romantične (*Waverley*, *Življenjski nazori Mačka Murra*), realistične in naturalistične (*Rdeče in črno*, *Madame Bovary*, *Zločin in kazen*, *Vojna in mir*), modernistične (*Ulikses*, *V iskanju izgubljenega časa*, *Grad*, *Valovi*) in eksistencialistične romane (*Kuga*, *Gnus*), *nouveau roman* (*Triptih*, *Voyeur*), magičnorealistične (*Sto let samote*, *Ristanc*), postmodernistične (*Ime rože*, *Ženska francoskega poročnika*) in postkolonialne romane (*Mravljišča v savani*, *Tolmači*).

Zgodovina svetovne književnosti 1: Razvoj moderne proze (4 ECTS)

S kombinacijo duhovnozgodovinske in literarnozgodovinske metode je najprej ob konkretnih primerih (Homer, Petronij, Dante, Boccaccio, Rabelais, Cervantes, La Fayette, Voltaire, Defoe, Sterne, Goethe, Hoffmann, Stendhal, Kafka) predstavljen razvoj proze do postmodernizma, potem pa celovito prikazana problematika postmodernizma. Predstavljeni so postmoderna doba s kulturnozgodovinskega, duhovnozgodovinskega, sociološkega in filozofskega gledišča, vodilne svetovne in slovenske teorije postmodernizma, problematika postmodernizma v evroameriški prozi, postmodernizem v osrednjih tokovih (magični realizem, novi roman, ameriška metafikcija, roman paranoje) in slovenski postmodernizem. Posebna pozornost je namenjena metafikciji in medbesedilnosti kot temeljnima postmodernističnima postopkoma ter postmoderni problematizaciji ustaljenih (tudi literarnovednih) vrednot, prepričan in pojmov.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina evropske drame (4 ECTS)

Nastanek evropske dramatike v antiki. Antična tragedija in komedija.

Srednjeveško gledališče.

Elizabethinsko gledališče in španski zlati vek.

Konec tragedije in prehod k meščanski drami.

Začetki moderne drame pri nemških romantikih (Büchner, Lenz, Kleist).

Fin de siècle, realistično-naturalistična dramaturgija (Zola, Ibsen, Strindberg) in antirealistična dramatika (Strindberg, Maeterlinck, Jarry).

Drama absurda (Beckett, Ionesco).

Dramski postmodernizem.

Drama »u fris«.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Novoveška poezija (4 ECTS)

Predavanja so namenjena razvoju glavnih novoveških pesniških zvrsti. Obravnavajo epsko poezijo od renesančnih in baročnih epov (Boiardo, Ariosto, Tasso, Milton) prek romantične pesnitve (Byron, Prešeren) in romana v verzih (Puškin) do narativne poezije 20. stoletja, lirsko poezijo pa od Petrarce, francoske (Ronsard, Du Bellay, Louise Labé) in angleške renesanse (Shakespeare) prek baročnih manieristov (Gongora) do velikih romantičnih pesnikov (Hölderlin, Novalis, Lamartine, Musset, Coleridge, Wordsworth, Puškin, Mickiewicz, Macha, Prešeren) in moderne lirike (Baudelaire, Mallarmé, Verlaine, Rimbaud, Valéry, Whitman, Emily Dickinson, Rilke, Blok, T. S. Eliot, Kavafis itn.).

Zgodovina svetovne književnosti 1: Uvod v antično in srednjeveško književnost (4 ECTS)

Pregleden prikaz osrednjih del grške in rimske antike (grška epika: Homer, Heziod; grška proza: Herodotove *Zgodbe*, Platonovi dialogi, grški roman; grška lirika: Pindar, Sapfo, Anakreont; grška

dramatika: Ajshil, Sofokles, Evripid; rimska epika: Vergilij; rimska lirika: Ovidij, Tibul, Propertij, Horacij; rimska dramatika: Plavt, Terencij; rimska proza: Petronij, Apulej) ter srednjeveške književnosti (*Edda, Beowulf, Pesem o Nibelungih, Božanska komedija, Roman o Gralu, Roman o vrtnici*).

Predavanja so zasnovana predstavitveno, zarisujejo literarno- in kulturnozgodovinski pomen obravnavanih del in podajajo tudi njihov širši duhovnozgodovinski kontekst.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovine in literatura (4 ECTS)

Predavanja obravnavajo različne načine, kako literatura (s poudarkom na romanu) oblikuje preteklost in prikazuje zgodovino. Seznanjajo z razliko med cikličnim in linearnim časom v zgodovinskem razvoju literature. Obsegajo ep in dramo z navezavo na mit (*Iliada, Peržanke, Eneida* itn.), renesančno historično igro (*Shakespeare*), »rojstvo« zgodovinskega romana in drame v romantiki (*Ivanhoe, Waverley, Maria Stuart*), realistično in naturalistično povezavo zgodovine z družbenimi spremembami (družbeni in družbenokritični roman; *Rdeče in črno, Človeška komedija, Vojna in mir, Germinal* itn.), novosti, ki jih razvije modernistična literatura v oblikovanju časa in zgodovine (*Proust, V. Woolf, Joyce, Eliot, Thomas Mann, Broch, Yourcenar, Wilder*; drama v ideološkem angažmaju: *Piscator, Brecht, Shaw* itn.), postmodernistična literatura s »konstrukti« zgodovine (*Eco* itn.) ter sodobna literatura, ki v medbesedilnem razmerju z novimi oblikami zgodovinopisja (»mikrozgodovina«, pričevanje itn.) prenavlja avtobiografske zvrsti, biografijo in zgodovinski roman ter izumlja nove zvrsti (heterobiografija (*Malouf*), dokumentarni roman (*Capote*), pričevanjska literatura (*Drndić*)). Ob tem predavanja izpostavijo predstavljanja zgodovine v postkolonialni literaturi (*Djebar, Singh, Rushdie* itn.).

Izbirni seminar (4 ECTS)

V seminarju so vsako leto po izboru izvajalcev in anketiranju študentov določene splošne teme, v okviru katerih študentke in študenti izdelujejo posebne teme. Splošne teme so s področja literarne zgodovine, literarne teorije, posebej genologije, in tematologije (postmodernistični roman, moderni roman, sodobni roman, romantika, afriška proza, postkolonialna literatura, antična tragedija, antični ep in tragedija, meščanska drama, tragedija in tragično, kratka zgodba in novela, ljubezen v literaturi, ljubezen in smrt v literaturi, literatura in metafizika, literatura in mistika, literatura in vojna, literatura in politika, ženski liki v literaturi, ženstvena pisava, literarni žanri, romantična estetika itn.). Seminarji se dopolnjujejo s predavanji iz literarne zgodovine, literarne teorije in primerjalne književnosti.

3. letnik

Primerjalna književnost 2: Estetika od antike do romantike (8 ECTS)

Predavanja zarišejo pot misli o lepem in vzvišenem ter o umetnosti in pesništvu do nastanka estetike kot posebne filozofske discipline, filozofije umetnosti, v času romantike. Območje estetskega opredelijo kot območje posredovanja nadčutnega s čutnim in začnejo pri grški, zlasti platonistični misli o lepem in umetnosti oziroma pesništvu, ki jo kontrastirajo z judovskim bibličnim razumevanjem lepega, ter prvine obojega odkrijejo v poznoantični krščanski sintezi (*Dionizij Areopagit*). Nadrobno sledijo nastanku druge pomembne estetske kategorije, kategorije vzvišenega, v antiki (*Psevdo-Longin*) in njeni uveljavitvi v 18. st. (*Burke, Kant*) ter, navsezadnje, povzdignjenju umetnosti oziroma pesništva v privilegirani prostor razodevanja lepega oz. absolutnega v času romantike (*Najstarejši program sistema nemškega idealizma, F. Schlegel*).

Primerjalna književnost 2: Romantična estetika (8 ECTS)

Predavanje zajema tri sklope. Najprej obravnava romantično teorijo literature, kot jo je razvil

zlasti F. Schlegel (fragment, roman kot univerzalna poezija, simbol in alegorija, romantična ironija). Potem predstavi velike romantične estetike oziroma filozofske sisteme umetnosti (Schelling, Hegel) s posebnim ozirom na sistematični in hkrati historični delitvi posameznih umetnosti, pa tudi na delitvi literarnih vrst oz. nadzvrsti, tj. lirike, epike in dramatike, znotraj literature. Nazadnje se dotakne še poetik 19. stoletja, ki izhajajo iz tradicije renesančnih normativnih poetik, vendar so vase bolj ali manj sprejele tudi spekulativno podlago filozofskih estetik (Vischerjeve, Gottschallove itn.).

Primerjalna književnost 2: Moderna estetika (8 ECTS)

Moderna estetika ima svoje izhodišče v romantični estetiki (Schelling, Hegel), v drugi polovici 19. stoletja (Baudelaire, Nietzsche) in predvsem v 20. stoletju (Lukacs, Ingarden, Heidegger, Benjamin, Gadamer, Adorno, Mukarovsky, Bense, Sartre, Lyotard itn.) pa doživi korenite spremembe. Predavanja podajo kratek pregled vodilnih estetskih teorij v tem obdobju in se posebej osredinijo na paradigmatične spremembe. Podrobneje obravnavajo novejšje estetske teorije po drugi svetovni vojni, ki prinašajo nove problemske vidike, npr. matematično estetiko, kibernetično estetiko, estetiko grdega, estetiko virtualnega, postmoderno estetiko itn.

Primerjalna književnost 2: Antični mit in evropska literatura (8 ECTS)

Predavanja *Antični mit in evropska literatura* obravnavajo antične mite v evropski literaturi kot »velike zgodbe« evropske kulture. Začenjajo se z opredelitvijo pojmov »antični mit« in »evropska literatura«, ki ji sledi obravnava geneze mita, pri kateri je poudarek na razločitvi ustnega mita od zapisanega (literarnega). Osrednji del predavanj je namenjen upodobitvam poglavitnih mitov (mita o Odiseju, Prometeju, Sizifu, Ojdipu, Antigoni, Medeji, Orfeju, Narcisu itn.) v antični (grški ep, tragedija, grška in rimska lirika) ter srednjeveški in novoveški evropski literaturi (od srednjeveškega epa in moralke do modernega romana, eksistencialne drame, moderne lirike in eseja). Ob izbranih mitskih likih so podani tudi številni zgledi iz slovenske literature in drugih umetnosti (slikarstva, kiparstva, glasbe).

Primerjalna književnost 2: Zgodovina literarne vede (8 ECTS)

Predavanja obravnavajo izvire evropske literarne vede v antiki (Platon, Aristotel, Horacij, antična retorika itn.). Sledijo antični tradiciji, ki se bolj ali manj nadaljuje tudi v srednjem veku in renesansi (Dante, Cinthio, Castelvetro itn.) ter se v dobi klasicizma utrdi v podobi normativnih poetik. Prikažejo nastanek moderne literarne vede v romantiki (brata Schlegel) in njen poromantični razvoj z naraščajočo težnjo po znanstvenosti, predvsem v 20. stoletju. Reflektirajo tudi razmerje med splošno, primerjalno in nacionalno literarno vedo ter predstavijo razvoj slovenske literarne vede.

Primerjalna književnost 2: Pesniški modernizem in postmodernizem (8 ECTS)

Predavanja podaja teoretičen uvod v razumevanje tradicionalne in moderne poezije, obenem pojasnjujejo vsebino in historiat pojmov, kot so moderna, modernizem, postmoderna, postmodernizem, tradicionalno, sodobno. Zgodovinski del sledi začetkom moderne poezije na Slovenskem (Murn, Kosovel, Podbevšek), razvoju modernizma v obdobju med obema svetovnima vojnama in nato posebnostim in radikalizaciji modernizma ter prehodu iz modernizma v postmodernizem v drugi polovici 20. stoletja. Slovenski avtorji so obravnavani v kontekstu literarnozgodovinskih prelomov in poetoloških metamorfoz znotraj evropskega oz. svetovnega pesništva. Predavanja se sklenejo z vpogledom v aktualno pesniško produkcijo in s kritično-analitično obravnavo različnih interpretativnih modelov in teoretsko-filozofskih razlag modernističnega in postmoderničnega pesništva.

Primerjalna književnost 2: Slovenski roman v kontekstu (8 ECTS)

Predavanja uvodoma pregledujejo različne teorije romana, jih sistematizirajo, kritično-analitično predstavljajo in s tem pripravljajo teoretsko podlago za razumevanje romana kot posebne literarne zvrsti. Obravnavajo historiat in vsebino pojma »roman«, nato pa se posvečajo specifični slovenskega romana, njegovih začetkov, »blokiranosti« in razvojnih metamorfoz skozi 20. stoletje vse do modernizma, postmodernizma in romaneskne proze po postmodernizmu. Predavanja se ustavljajo zlasti ob najizrazitejših in literarno-estetsko najprodornejših tekstih slovenskih romanopiscev, njihove tematske, poetološke, idejne, kulturnozgodovinske in filozofske aspekte aktualizirajo in interpretirajo, obenem pa slovensko romaneskno produkcijo postavljajo v primerjalni kontekst evropskega oz. svetovnega romana.

Primerjalna književnost 2: Literarna in filmska zgodba (8 ECTS)

Predmet podaja kratek teoretični uvod v problematiko razmerja med literaturo in filmom ter predstavi najbolj znane in značilne filmske upodobitve kanoničnih, tako starejših kot novejših literarnih besedil (*Don Kihot, Robinson Crusoe, Tom Jones, Prevzetnost in pristranost, Vojna in mir, Ana Karenina, Madame Bovary, Zapiski iz podzemlja, Lolita, Srce teme, Zadnje leto v Mareinbadu, Ženska francoskega poročnika, Ime rože* itn.). Prikaže in analizira literarno besedilo in njegovo filmsko upodobitev ter ju primerja. Ugotavlja in kritično ovrednoti spremembe, ki jih doživi fabula pri prehodu iz enega medija v drugega.

Zgodovina svetovne književnosti 2: Novejša slovenska drama (3 ECTS)

Poetična drama. Eksistencialistična drama. Drama absurda. Vprašanje dramskega postmodernizma. Razvoj evroameriške dramatik 20. stoletja (od antirealističnih smeri fin de siècle do drame »u fris«).

Poglavitni žanri slovenske dramatik po 2. svetovni vojni (socialnorealistična drama, poetična drama, eksistencialistična drama, drama absurda).

Razlogi za razcvet slovenske dramatik po 2. svetovni vojni. Vprašanje razvoja slovenske dramatik po l. 1991.

Zgodovina svetovne književnosti 2: Klasicistična drama (3 ECTS)

Zgodovinski kontekst francoskega klasicizma. Idejne podlage francoske klasicistične dramatik (molinizem, janzenizem, precioznost, libertinstvo). Osnove pariške teatrologije. Dramaturgija klasicistične dramatik in polemike. Corneilleva teorija. Zvrsti klasicistične dramatik (dramska pastoral, tragikomedija, tragedija, politična tragedija, farsa, komedija, komedija-balet, komedija-pamflet). Pregled in analiza temeljnih del Corneilla, Molièra in Racina. Geneza nekaterih Molièrovih komičnih likov. Pregled recepcije klasicistične dramatik v Evropi s poudarkom na Sloveniji (uprizoritve, prevajanje, vplivi).

Zgodovina svetovne književnosti 2: Postmodernizem (3 ECTS)

Predavanja celovito prikažejo problematike postmoderne in postmodernizma. Obravnavajo pojavitev pojma »postmodernizem« ob koncu 19. stoletja v likovni umetnosti (Chapman) in filozofiji ter latinskoameriškega literarnega »postmodernizma« (Onís) v 30. letih 20. stoletja, vzpon postmodernih filozofskih in socioloških teorij po letu 1960 ter nastanek in razvoj literarnega postmodernizma po letu 1960 najprej v ZDA, potem pa tudi v Evropi in zunajevropskih književnostih. Podajajo analizo postmodernizma v liriki, epiki in dramatik ter opredeljujejo splošne lastnosti literarnega postmodernizma. Zadnji del predavanj je namenjen primerjavi literarnega postmodernizma s postmodernizmom v filmu, glasbi, arhitekturi in slikarstvu.

Zgodovina svetovne književnosti 2: Realizem in naturalizem (3 ECTS)

Teorije in periodizacije realizma in naturalizma.

Vrste evropskega realizma (romantični, objektivni, socialni, poetični).

Pregled glavnih predstavnikov evropskega realizma (Stendhal, Balzac, Dickens, Flaubert, Turgenjev, Dostojevski) ter naturalizma (Zola, Ibsen, Hauptmann).

Temeljne oblike in zvrsti tega obdobja.

Primerjalna analiza motivov in tem.

Recepcija evropskega realizma in naturalizma pri Slovencih. Posebnosti slovenskega realizma.

Analiza izbranih literarnih besedil.

Zgodovina svetovne književnosti 2: Evropska literarna klasika (3 ECTS)

Predavanja problemsko in interpretativno predstavijo nekatera osrednja kanonična dela zahodne literarne tradicije (*Odiseja*, *Kralj Ojdip*, *Simpozij*, *Visoka pesem*, *Satirikon*, *Izpovedi*, *Roman o Gralu*, poezija Arnauta Daniela, *Božanska komedija*, Petrarkova poezija, *Gargantua in Pantagruel*, *Dekameron*, *Don Kihot*, *Življenje je sen*, *Macbeth*, *Kneginja Klevska*, *Fedra*, *Rameaujev nečak*, *Tristram Shandy*, *Gulliverjeva potovanja*, Blakeova poezija, *Izgubljeni raj*, *Emile*, *Učna leta Wilhelma Meistra*, *Frankenstein*, poezija angleške romantike, *Zlati hrošč*, *Rdeče in črno*, *Gospa Bovaryjeva*, *Očetje in sinovi*, *Germinal*, *Rože zla*, *Bratje Karamazovi*, *Ana Karenina*, *Vojna in mir*, *V iskanju izgubljenega časa*, *Štirje kvarteti*, *Ulikses*, *Smrt trgovskega potnika*, *Grad* itn.). Vsako delo je postavljeno tudi v ustrezno medbesedilno sovisje.

Izbirni seminar (4 ECTS)

V seminarju so vsako leto po izboru izvajalcev in anketiranju študentov določene splošne teme, v okviru katerih študentke in študenti izdelujejo posebne teme. Splošne teme so s področja literarne zgodovine, literarne teorije, posebej genologije, in tematologije (postmodernistični roman, moderni roman, sodobni roman, romantika, afriška proza, postkolonialna literatura, antična tragedija, antični ep in tragedija, meščanska drama, tragedija in tragično, kratka zgodba in novela, ljubezen v literaturi, ljubezen in smrt v literaturi, literatura in metafizika, literatura in mistika, literatura in vojna, literatura in politika, ženski liki v literaturi, ženstvena pisava, literarni žanri, romantična estetika itn.). Seminarji se dopolnjujejo s predavanji iz literarne zgodovine, literarne teorije in primerjalne književnosti.